

M O N T E A L E G R E

MAANDBALD ten dienste van de Gereformeerde Kolonie te Monte Alegre
Paraná - Brasil.

Z E N D I N G S N U M M E R

M. B O S

R e d a c t i e
A. N A P

R. N A U T A

Adres Redactie: Monte Alegre, Paraná, C.P. 71, Brasil.

Correspondentieadres in Nederland: R. J. Groenveld
Englumstraat 9, Oldehove Gn
Gironummer 982435.

Abonnementsprijs: In Brasil: NCr\$ 3,35 per halfjaar.
In Holland of elders: f. 5,50 of AM\$ 2,00 per halfjr.

Verschijnt maandelijks

I N H O U D :

- Pag. 2. Schriftoverdenking (gedeelten van de intrede preek van
ds S. Braaksma.)
" 7. Bij de komst van ds Braaksma in Brazilië.
" 9. Gedicht.
" 11. Wij lezen samen de Institutie.
" 12. Boekbespreking.
" 14. Programma begroetingsavond ds Braaksma.
" 15. Ter introductie: De Blokfluitgroep.
" 15. Salmo 5, 6 en 25.
" 17. Statistiek van de situatie van de zending in Brazilië.
" 18. Evangelisatie in de buurt rondom.
" 20. Bom appetite.

JUNI - JULI 1968

3e Jaargang, no 6, 7.

CHRIFTOVERDENKING

=====

e k o m s t v a n h e t K o n i n k r i j k G o d s .

chriptidezing: Joël 2 : 28 - 3 : 13.

tekst: Markus 4 : 26 - 29.

En Hij zeide: Alzo is het Koninkrijk Gods, als een mens, die zaad werpt in de aarde, en slaapt en opstaat, nacht en dag, en het zaad opkomt en groeit, zonder dat hij zelf weet hoe. De grond brengt vanzelf vrucht voort; eerst een halm, daarna een aar, daarna het volle koren in de aar. Wanneer dan de vrucht rijp is, laat hij er terstond de sikkel in slaan, omdat de oogsttijd aangebroken is.

- Als u dit teksthoofdstuk Markus 4 nog voor u heeft liggen, zult u zien, dat het begint met de vermelding, dat de Here Jezus de scharen onderwijs gaf en dat Hij dat deed door middel van gelijkenissen. De eerste gelijkenis die dan wordt vermeld, is de gelijkenis van de zaaier. Vanuit die gelijkenis zullen we onze tekst nu moeten benaderen. Die gelijkenis van de zaaier is u allen wel bekend. De Here Jezus sprak aldus: "Hoort! Zie, een zaaier ging uit om te zaaien. En het geschiedde bij het zaaien, dat een deel langs de weg viel en de vogels kwamen en aten het op. En een ander deel viel op steenachtige bodem

enz." Deze gelijkenis is dus de éérste, die de Here Jezus heeft uitgesproken. Dat verhaal over die zaaier was - om zo te zeggen - het a-b-c, het leeronderwijs in de school der gelijkenissen. Het was ook zo gewoon en zo bekend; het was immers genomen uit het leven van alle dag. Toch heeft juist die allereerste gelijkenis de scharen voor een raadsel gezet. Want toen ze het hadden gehoord, vroegen zij zich af: Wat bedoelt Hij hier nu mee? Wat is de strekking van dit verhaal?

Maar, de inhoud - die riep geen vragen op, maar wat was Christus' bedoeling met 't vertellen van dit verhaal? Dat moeten de mensen zich beslist hebben afgevraagd, want aan deze gelijkenis ontbreekt elk inleidend woord. En dat is zeer opvallend, omdat bij de gelijkenissen die de Here later uitsprak, zo'n inleidend woord vrijwel nooit ontbreekt. Andere gelijkenissen beginnen bijna altijd met de woorden: "Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan....", of iets dergelijks. Na zo'n inleidend woord weten de hoorders dus waar het over gaat, nl het Koninkrijk der hemelen.

Maar aan deze allereerste gelijkenis gaat zo'n inleiding niet vooraf. Terhalve hebben de mensen zich afgevraagd, wat toch de strekking was. Ook de discipelen zaten met die vraag en naderhand gingen ze er mee naar de Here, en toen kregen ze van Hem de uitleg te horen.

- Zij kregen naderhand te horen, waarop die gelijkenis betrekking had. Dat zo bekende beeld van zaad, dat deels langs de weg pleegt te vallen en deels op rotsachtige grond, en ook voor een deel tussen de steenen enz....

De Here wilde daarmee zeggen: Zó gaat het nu bij de komst van het Koninkrijk Gods. Overal valt het zaad, d.w.z. overal wordt het gepredikte Woord gehoord en allen die het horen, worden ernstig geroepen. Maar dat Woord draagt lang niet overal vrucht! Het moet u niet verbazen - zo wil de Here zeggen - dat mijn prediking

bij slechts een deel van het volk gehoor vindt. En dat van dat deel ook nog velen zich later weer afkeren, of nooit tot vrucht dragen komen. Zo gaat het immers op elke akker. Elke akker draagt maar ten dele vrucht, hoewel het zaad overal werd gestrooid. Zo is het nu ook met de akker, waarop het zaad van het Woord wordt gezaaid.

Maar (en daarmee naderen we dan onze tekst) nu komt voor de discipelen onmiddellijk een nieuw probleem aan de orde! De strekking van die eerste gelijkenis hebben ze nu wel begrepen, maar die roept bij hen onmiddellijk een nieuwe vraag op.

Want als dat beeld van zaaiër en zaad een passend beeld is voor de komst van het Koninkrijk der hemelen, betekent dat ook dit, dat men bij de komst van dat Koninkrijk moet denken aan een proces, aan een proces, dat zich in zekere zin vrij geleidelijk ontwikkelt. Zo is dat immers bij het werk van de zaaiër. Zaaitijd en oogsttijd, die vallen niet op dezelfde dag, maar daartussen verloopt heel wat tijd. Tijd, waarin het zaad eerst ontkiemt en vervolgens groeit en uitgroeit tot een volwassen plant en tenslotte komt dan het rijpe graan.

Dat is een heel proces van geleidelijke ontwikkeling.

En nu kunnen de discipelen daaruit wel begrijpen, dat het Koninkrijk der hemelen dus géén zaak is, die in één dag met geweld doorbreekt in deze wereld. Niet iets, wat plotseling als een bliksemstraal neerschiet uit de hemel. Maar veelmeer een proces van geleidelijke ontwikkeling, zoals een gewas zich geleidelijk ontwikkelt.

-- Daarom gaat de Here Jezus in een tweede gelijkenis nu nogmaals spreken over de komst van het Koninkrijk, ja nogmaals in dat beeld van zaaiër en zaad.

We zien dan:

Hoe Christus de Zijnen in een gelijkenis onderwijst over de komst van het Koninkrijk Gods.

Namelijk dat het komt in de weg van:

1. Zaaïen; 2. Groeien; 3. Oogsten.

I. We zeiden dus, dat het grote problemen oproept voor de discipelen, als de Here Jezus over het komende Koninkrijk Gods gaat spreken in het beeld van zaaiër en zaad.

Want de O.T.-ische profetieën, die spraken van de komst van dat Rijk - op die profetieën hadden de discipelen heel andere verwachtingen gebouwd.

Om daar iets van te verstaan, werd er zostraks een gedeelte uit 't boek Joël gelezen. Voor dat Schriftgedeelte vraagt de Here Jezus zelf onze aandacht, want in onze tekst haalt Hij iets aan uit die profetie van Joël; in deze tweede gelijkenis over zaaiër en zaad citeert de Here een vers uit Joël 3. Hoort u maar: De gelijkenis eindigt met de woorden: "wanneer dan de vrucht rijp is, laat hij er terstond de sikkel inslaan, omdat de oogsttijd aangebroken is". Dat is duidelijk een echo van Joël 3 : 13, waar we gelezen hebben: "Slaat de sikkel er in, want de oogst is rijp!".

De Here Jezus knoopt in deze gelijkenis dus zelf aan bij de profetie van Joël.

Als wij aan dat O.T.-sche woord nu even aandacht geven, zullen we wel spoedig iets begrijpen van dat probleem, waar de discipelen mee zaten naar aanleiding van die eerste gelijkenis; dat probleem, waar de Here in deze tweede gelijkenis een antwoord op geeft.

Bij Joël ging het óók over het komende Koninkrijk Gods. Hij sprak immers van de "grote dag des Heren", Zijn profetie begon met die bekende woorden: "Daarna zal het geschieden, dat ik van mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft en uw zonen en uw dochters zullen profeteren.....". Dat is de bekende Pinkster-profetie.

En Joël vervolgt dan met te spreken van wonderen in de hemel en op de aarde, "bloed en vuur en rookzuilen". Grote en vreselijke dingen gaan aan de dag des Heren vooraf. Dan zal er tweeërlei lot voor de mensen

wezen, want - zegt de profeet - op de berg Sion zal ontkoming zijn, voor elk die de naam des Heren aanroept. In Jeruzalem dus redding en behoud, maar voor de volken, de naties die Jeruzalem hebben verdrukt, breekt aan het grote gericht: In het dal Josafat, vlak bij Jeruzalem, komt over de naties het oordeel. Daar zal over hen weerklinken het verschrikkelijke bevel: "Slaat de sikkel er in, want de oogst is rijp!"

-- Maar dan zult u nu ook begrijpen, dat de discipelen voor een raadsel kwamen te staan, toen ze de verklaring van die eerste gelijkenis hoorden.

Ging het in die gelijkenis van de zaaiër over het Koninkrijk der hemelen? Maar de komst van dat Koninkrijk draagt toch een heel ander karakter! Dat is toch een zaak van wonderen en tekenen, van katastrofes en geweld en oordeel! Hoe kan de Here Jezus in d'at verband nu spreken van zaad dat gezaaid wordt en ontkiemt.....en groeit.....en rijpt, d.w.z. een proces van gelijdelijke ontwikkeling?

Het Koninkrijk Gods, dat komt met geweld - hoe kan daar nu over gesproken worden in het beeld van zaaiër en zaad?

Hoe is het één te rijmen met het ander? Hoe is Jezus te rijmen met Joël? Ja, blijf maar dichterbij huis: hoe is Jezus te rijmen met Johannes? Johannes de Doper sprak toch ook over het vuur van gericht?

Maar Christus zegt: Ik ben de zaaiër, die zaait; die ook wacht, tot 't gewas tot ontwikkeling komt. Zo had Hij het gezegd in die eerste gelijkenis en zo zegt Hij het in deze tweede opnieuw: "Alzo is het Koninkrijk Gods als een mens die zaad in de aarde werpt....."

Maar waar is nu dat vuur van Joël en Maleachi en Johannes de Doper? Wat blijft er nu over van Jeruzalems redding en van het gericht over de vijanden?

Wat moeten de discipelen, als ze bij de Here Jezus willen blijven, hun verwachtingen nu grondig herzien: "Alzo is het Koninkrijk Gods als een mens, die zaad werpt in de akker...."

Dat betekent voor de discipelen: de prediking van het Evangelie, die is en blijft heden aan de orde.

-- II. Maar Christus zegt: als het zaad is gezaaid, moet de zaaiër het verder maar rustig overlaten; geen enkele menselijke activiteit brengt het Koninkrijk dichterbij. Maar het komt wel dichterbij! Het komt wel dichterbij! En kijk, dat is nu het wonder. Want wat gebeurt er, terwijl de zaaiër slaapt en opstaat, nacht en dag?

Wat gebeurt er intussen? Kijk, dat zaad lééft! Het werkt door! Het ontkiemt en komt op en groeit! Het groeit - zegt de Here Jezus - zonder dat de man zelf weet hoe. Hij voelt nog die droge harde korrels in z'n hand, die hij met een brede zwaai uitstrooide over zijn akker.

Maar wat blijkt nu? Dat zaaien, die prediking is het begin geweest van iets, van een ontwikkeling, die zich onweerstaanbaar doorzet! Geen mens kan het bevorderen - zegt Christus - de zaaiër moet dat uitgestrooide zaad maar rustig overlaten. Echter, ook geen mens kan de ontwikkeling nu tegenhouden! Dat zaaien blijkt het begin geweest te zijn van iets, wat zich vervolgens onweerstaanbaar doorzet.

Er is gezaaid, het Evangelie is verkondigd. Het zaad ontkiemt en komt op en groeit. De zaaiër weet zelf niet eens hoe. Neen, dat weet hij niet, want het is een wonder van God! Maar het zaad was ook het Wóórd van God! En dat uitgestrooid zaad blijkt nu levend en krachtig te zijn; een lévend zaad, want het is van God en Hij doet het ontkiemen en groeien. En geen mens kan dat tegenhouden. Zie, hier komt er één tot geloof.....en daar.....en ginds: zaad, dat kiemt en groeit. God doet het zaad der prediking ontkiemen. Zó gaat het nu in de wereld. Hier wordt het Evangelie verkondigd en ginds en straks op een nieuw zendingsterrein, als het de Here behaagt. En het zaad ontkiemt en zet door. Eerst komt er een halm, daarna een aar en tenslotte het volle koren in de aar.

"De grond - zegt de Here Jezus - de grond brengt vanzelf vrucht voort",

" a u t o m a t è " staat er, automatisch. Is dat te danken aan die grond? Welnee, veeleer aan het zaad, of liever: aan God, want het zaad was zijn Woord en Hij geeft er de wasdom aan.

Ja, dat is een wonder, broeders en zusters: Het Woord weerklinkt en zonder dat de prediker zelf weet hoe, gaat het vrucht dragen. Mensen luisteren..... sommigen keren zich af, maar anderen houden op hun zaligheid en welvaart nog langer te zoeken bij zichzelf, of bij dit en dat. Ze gaan alles verwachten van Jezus Christus. Ze gaan leven uit de verwachting van het nabije Koninkrijk Gods. Leven dus ook naar ordeningen Gods, want ze weten het: straks komt het; ja, straks komt Hij !

En zie, naarmate zo dat zaad-van-het-Woord vruchten gaat dragen, in die mate komt de grote dag des Heren dichterbij.

Want immers - dat weet een ieder - waar het gewas groeit en rijp wordt, daar gaat het naar de oogst toe !

Daar gaat het onweerstaanbaar naar de oogst toe.

-- III. In de derde plaats spreken we nu nog over die oogst. Dit alles zal de discipelen wel verbijst hebben. Dat zó het Koninkrijk Gods gaat komen. Wat moeten ze hun verwachtingen nu grondig herzien. Wat komt ook die profetie van Joël nu in een heel ander licht te staan. Joël had gezegd: Voor Jeruzalem komt de verlossing en dan zullen alle vijanden ondergaan. Maar ze hadden nog nooit goed gezien, hoe dat verstaan moest worden. Ze hadden altijd gedacht, dat de profeet met 'Jeruzalem' zonder meer bedoelde die stad op de berg Sion. En de vijanden, wie konden dat anders zijn dan Israëls verdrukkers, zoals de Romeinen?

Maar nu blijkt, dat de stukken toch anders liggen. Dat ze Joël tot nu toe al te zeer hebben gelezen door de bril van hun joodse, vleselijke verwachtingen.

Uit deze gelijkenis is nu immers wel duidelijk, dat de komende crisis niet zal worden veroorzaakt door de tegenstelling tussen joden en niet-joden. Maar dat die crisis zal worden gewerkt door de prediking van het Woord.

De Scheidslijn, de antithese, zal niet liggen tussen Israël enerzijds en de andere volken anderzijds, maar die scheidslijn zal openbaar worden in de reactie op de prediking!

Het zal gaan, zoals het gaat op de akker: goede vruchten hier, maar dorens en distels en onkruid ginds. Dat is de tegenstelling; zij wordt openbaar in de reactie op het gepredikte Woord en zó komt de grote crisis, die Joël bedoelde. Trouwens, Joël had ook gezegd: "tot de ont-komenen zullen behoren diegenen, die de Here roept". Die Hij roept door de verkondiging van het Evangelie. Dat geeft dus niemand het recht te denken, dat elke Jood in Jeruzalem automatisch een gunsteling is, die ontkomen zal en elke niet-jood een vijand. Nee, de tegenstelling wordt bepaald door de reactie op het gepredikte Woord....

En zo krijgen ook de andere elementen uit Joëls profetie hun eigen plaats en betekenis. Want herinner u maar, hoe het begon met die bekende woorden: "Daarna (d.w.z. na Christus' komst in het vlees) zal het geschieden, dat Ik van mijn Geest zal uitstorten op al wat leeft." "Op al wat leeft", maar dat betekent, dat het Evangelie óók gepredikt gaat worden aan 'al wat leeft'. Want de Geest, die is immers altijd daar, waar het Woord is !

Dus zal, ook naar deze profetie van Joël, het Woord eerst nog gezaaid moeten worden op de akker der ganse aarde. En naarmate dat Woord vrucht draagt, vrucht draagt op heel die grote akker, in die mate komt de crisis dichterbij. Want zó zullen de tegenstellingen openbaar worden: hier het rijpende graan, maar ginds dorens, distels en onkruid.

Zó wordt de grote tegenstelling openbaar, en daarmee komen dan tevens de oordelen los: bloed en vuur en rookzuilen.

Maar in die komende oordelen - zegt Joël - zal er behoud wezen voor

elk, die de naam des Heren aanroept, hetzij jood, of nederlander, of braziliaan. Elk die gelooft, dat Jezus de Christus is en dat in en door Hem het Koninkrijk Gods komende is, die is Israël en die zal behouden worden te Jeruzalem.

Te Jeruzalem, dat is in de kerkstad, waar God zelf binnenbrengt Fili-stijnen, Tyriërs en Moren; ja, mensen uit alle geslacht en taal en volk en natie. Daarom moet dan ook onder al die volken weerklinken de stem van het Woord, dat hen roept.

En naarmate dat Woord vrucht draagt en de oogst groot wordt en rijp en vol, komt de dag van het oogsten dichterbij. "Wanneer dan de vrucht rijp is - zegt de Here Jezus - laat hij er terstond de sikkel in slaan".

Op die dag wordt het Koninkrijk openbaar in z'n volheid, want dan openbaart Christus zich in al zijn koninklijke macht. Aan zijn volk openbaart Hij zich, want met dat volk zal Hij dan klaar gekomen zijn - het rijpe graan. Maar ook aan zijn vijanden, want ook met hen zal Hij dan klaar gekomen zijn - het volgroeide onkruid.

Zij zullen dan immers - denk aan Joëls profetie - het hoogtepunt van hun vijandschap bereikt hebben, in een eensgezind optrekken tegen Jeruzalem. Eén groot legerkamp zal het wezen in het dal Josafat.

Ja, maar het is de Here, die ze daar samengeroept heeft, met zijn bedoeling; Josafat betekent immers "de Heere richt!"

Daar en dan - zegt Joël - zal over hen weerklinken het bevel: "Slaat de sikkel er in, want de oogst is rijp!"

Zo breekt de dag van de grote schifting aan, de dag van de oogst.

Het koren wordt dan gedragen in de schuur, maar het kaf en onkruid gaan in het onuitblusbare vuur.

Zó komt het Koninkrijk der hemelen.

Ziet u, gemeente van Christus - ziet u uit naar dat Koninkrijk in z'n volheid? Ziet u uit naar die komst van Christus in zijn volle, heerlijke koningsmacht?

Brengt dan vruchten voort van geloof en bekering: de oogst moet immers rijp worden!

Brengt dan ook deze vrucht voort, dat u, naar Christus' bevel het uwe doet, opdat het zaad-van-het-Woord gezaaid worde op de akker der ganse aarde.

Want in de weg van zaaien en groeien en rijpen gaat het naar de grote dag van de oogst!

AMEN.

Dan zal na zoveel gunstbewijzen
't Gezegend heidendom
't Geluk van dezen Koning prijzen
Die Davids troon beklom.
Geloofd zij God, dat eeuwig Wezen,
Bekleed met mogendheên:
De Heer, in Israël geprezen,
Doet wond'ren, Hij alleen.

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen,
Men loov' Hem vroeg en spa!
De wereld hoor' en volg' mijn zangen
Met amen, amen, na!

(Ps 72 : 10, 11.)

(Deze Schriftoverdenking is gevormd uit gedeelten van de preek en de liturgie, gehouden door Ds. S. Braaksma, bij zijn intrede als missionair dienaar des Woords van de Gereformeerde Kerk te Assen, 15 juni 1967.)

BIJ DE KOMST VAN DS BRAAKSMA IN BRAZILIE

Het is in de maand maart in het jaar 1500.

Feest in Lissabon !

Inscheping en vertrek van de toekomstige Brasil-ontdekker Pedro Alvares Cabral.

Duizend goed gewapende soldaten gaan aan boord. Ook acht franciscaner monniken en enige paters.

Op de achtste maart wonen al de leden van de expeditie de mis bij, opgediend in tegenwoordigheid van de koning. Na de preek overhandigt de koning aan Cabral een vlag van de orde van Christus. Onder gezongen gebeden van de monniken wordt deze vlag aan boord gedragen.

Daarna vertrekt de vloot.

H e t k r u i s v a n R o m e werpt z'n schaduwen vooruit op Latijns Amerika.

Op 21 april 1500 ontdekt Cabral Brazilië.

Op 26 april wordt op een van de eilandjes een altaar gebouwd en de eerste mis in Brasil opgedragen.

Op de eerste mei wordt dit met een officiële plechtigheid herhaald.

Op een heuvel werd een groot houten kruis opgericht, met er voor een altaar. Nu de officiële mis. De preek was van de leider der franciscanen. De schaduw van h e t k r u i s v a n R o m e valt over heel Zuid Amerika.

24 en 25 augustus 1968.

Paus Paulus VI hoopt Latijns Amerika te bezoeken.

Indien u de moeite wilt doen en 'De Reformatie' van 27 april 1968 lezen dan vindt u daarin de opmerking van professor Kamphuis over Paulus VI: fundamenteel traditioneel. Dat wil dus zeggen: op hetzelfde roomse fundament van ook het jaar 1500. Tussen de paus nu en die franciscaners uit 1500 geen principieel verschil.

Dus ook voor 1968: h e t k r u i s v a n R o m e valt over heel Latijns Amerika.

Drie keer werd die term nu gebruikt: het kruis van Rome. Expres gebeurde dit. Om daar tegenover te stellen het K r u i s v a n d e G e k r u i s i g d e , D i e h e t W o o r d i s .

Want het Kruis = de Gekruisigde = het Woord.

Een tegenstelling tussen een van de delen is on-mo-ge-lijk.

Die is er wel bij Rome. En vandaar deze tegenstelling: het kruis van Rome én het Kruis van de Gekruisigde, Die het Woord is.

Een bewijs voor de beschuldiging aan het adres van Rome ?

Het simpelste is het doeltreffendste.

Het komt uit de mond van een Bororo, een Indiaan uit Centraal Mato Gross

Hij was door de paters opgevoed. Maar werd ziek en kwam in het T.B.-sanatorium in Dourados. Daar werd hem de Christus gepredikt. En wat was het antwoord van deze analfabeet uit de puurste rimboe ?

"Nu heb ik voor het eerst de Here Jezus gezien, want bij ons staat er zo veel vóór."

Ziet u wel: een tegenstelling tussen het Kruis, de Gekruisigde, Die het Woord is én het kruis van Rome.

In 1500 begon het dus. En vele eeuwen daarna viel nog het kruis van Rome over Zuid Amerika. Even scheen er een lichtpuntje te komen: Calvinisten in Brasil; Hollanders in Recife en Fransen in Guanabara.

Ze verdienden niet genoeg en verdwehen weer snel....

Alleen stond daar op die heuvel geplant dat kruis van Rome.

En Brasil ontwikkelde zich. Groeide. Groeide hard. Werd een land met 85 miljoen inwoners. Maar aan deze 85 miljoen werd het Kruis, de Gekruisigde, Die het Woord is, niet gepredikt.

En het resultaat: 8,5 miljoen rooms katholiek.

8 miljoen spiritisten.

65,8 miljoen ongelovigen.

Deze optelling klopt niet helemaal. 2,7 Miljoen mensen staan dan niet genoteerd. Dat zijn de protestanten. Want zo'm honderd jaar geleden begonnen die hier ook te werken. Uiteraard onder het bevel: gaat dan henen.....lerende hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb.

En door nieuwsgierigheid gedreven bestudeer je de geschiedenis van de Igreja Presbiteriana do Brasil en probeer je een overzicht te krijgen van de situatie nu. Dan probeer je te controleren ook dát onderdeel van dat grote bevel: lerende hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb. De gebruikelijke opmerking: dit doen we zonder ons op de borst te slaan, heeft er ditmaal niet bij. Kijk maar naar onze zusterkerken in Holland.

Het bescheiden onderzoek begon prettig. Het eerste gedeelte ging over de arbeid van de Amerikaanse zendingen uit Princeton. Over de hoogleraren, die aan deze Theologische Hogeschool werkten in die tijd, geeft Dr. Trimp in 'De Reformatie' van aug. '67 een uitstekend getuigenis. Maar toen we verder kwamen werd de teleurstelling groter. Als toetssteen hadden we het gebod van Christus: lerende hen onderhouden al wat Ik u bevelen heb. Duidelijke geboden gaf de Christus voor het hele leven, voor de kerk, voor de kerkgering.

En dan is het zo jammer, dat je lezen moet over de Theologische Hogeschool in Nova Friburgo: Samen met de Lutherse predikant Meyer werden er zondags beurtelings in de Lutherse en dan weer in de Presbiteriaanse kerk diensten belegd. Dat de zending-directeur van de middelbare school in São Paulo soms in een jaar niet in de kerk kwam, en geen avondmaal vierde.

Dat de hulp voor de braziliaanse kerken vaak uit filantropisch-humanistische motieven voortkwam en helemaal niet uit een verlangen om mee te bouwen aan Christus' Kerk. Dat de Presbiteriaanse kerk geen kracht vond om de vrijmetselarij als onschriftuurlijk af te wijzen, en dus predikanten en ouderlingen, die hiermee sympathiseerden, op het kerkvolk losliet.

En tot de geestelijke bagage van de presbiterianen behoort ook de Westminster Confessie. Of beter: moet daartoe behoren. Want toen ik onlangs werd uitgenodigd om in een Presbiteriaanse kerk te spreken, sprak ik in raadselen, toen ik het woord Westminster Confessie gebruikte. Een weerloos volk kweekt men zo. Want deze Confessie spreekt ook zo heerlijk helder van de problemen van deze tijd, ook binnen de Presbiteriaanse kerken.

Over het gezag van de Bijbel b.v.: 'Het gezag van de Heilige Schrift, krachtens hetwelk zij geloofd en gehoorzaamd dient te worden, hangt niet af van enig getuigenis van een mens of kerk, maar geheel van God, en daarom dient de Heilige Schrift te worden ontvangen als het Woord van God.'

Teleurstelling bracht dus dit onderzoek van de Presbiteriaanse kerk. En daarom mag dan in grote dankbaarheid gewezen worden op het jaar 1953 Het jaar van de instituering van de Igreja Reformada do Brasil te Monte Alegre.

Want hier wordt het Kruis, de Gekruisigde, Die het Woord is, gepredikt. Hier wordt getracht te onderhouden al wat Hij geboden heeft.

En daarom mag nu in grote dankbaarheid gewezen worden op het jaar 1968. Let wel: op de maand juli van het jaar 1968. Vóórdat in augustus de paus komt, brengt de Heer der Kerk uit de Gereformeerde Kerken in Nederland, die in geweldige worsteling verkeren, ons en Brasil een gereformeerde zending.

Het is een klein begin. Maar er komt een eind aan de despotie van het kruis van Rome. Want ds Braaksma komt hier om te prediken het Kruis, de Gekruisigde, Die het Woord is. Wat een geweldig moment beleven we hier vanavond. Wat had ds J. van Dijk graag in ons midden willen zijn.

Dit zeg ik dan en betuig ik in den Here, dat gij niet langer moogt wandelen zoals ook de heidenen wandelen, in de ijdelheid van hun denken, verduisterd in hun verstand, vervreemd van het leven Gods om de onwetendheid, die in hen heerst, om de verharding van hun hart. (Ef. 4:17,18.)

O-mo-lu ! Hoor !
 O-gan ! Hoor !
 Ze kwamen vanuit het grote water.
 Ze joegen ons saam.
 Ze brachten ons over het hete water.
 Ze doodden mijn zoon.
 Ze verkochten mijn vrouw.
 Ze namen
 Alles.
 O-ma-lu ! O-gan !
 Hoor !
 Kom.
 Wreek onze ellende.

Dit zeg ik dan en betuig ik in den Here, dat gij niet langer moogt wandelen zoals ook de heidenen wandelen, in de ijdelheid van hun denken, verduisterd in hun verstand, vervreemd van het leven Gods om de onwetendheid, die in hen heerst, om de verharding van hun hart. (Ef. 4:17,18.)

O, moeder Gods.
 Op U is mijn oog geslagen,
 Van Uw ontfermende ogen verwacht ik heil.
 Gij zijt mijn toeverlaat
 Als ik straks sterven moet
 En moet verschijnen voor
 De troon
 Van de Opperste Rechter.

Maar gij geheel anders: gij hebt Christus leren kennen. (Ef. 4:20)

O, Tupâ, O-mo-lu, O-gan, Moeder Gods.
 O-mo-lu, Moeder Gods, Tupâ, O-gan, hoor !
 O, Moeder Gods, O-gan, O-mo-lu, Tupâ !

Gij toch hebt van Hem gehoord en zijt in Hem onderwezen. (Ef. 4:21)

De goden der ouden,
 Zijn ze in mijn leven ?
 Dood zijn ze
 Voor mij.
 Want hebben is zeker.
 Alles
 Alleen
 Voor mij.
 Schort dan nog zekerheid,
 Dan
 Koop
 Ik
 Wat
 r e n

Ds. Los ziet de vervulling van een deel van zijn werk. De zendings-
evangelisatiecommissie, die 6 jaar geleden wees op Brasil als zendings-
gebied, treedt nu terug, omdat u straks betere informaties kunt geven,
ds Braaksma, en wij krijgen meer gelegenheid voor onze directe omgeving.
Misschien wilt u ons ook helpen bij een nader onderzoek van die kerken,
die zich afgescheiden hebben van Igreja Presbiteriana do Brasil, zoals
de Igreja Presbiteriana Conservada en de Igreja Presbiteriana Fundamen-
talista.

Wat is de Here groot, dat Hij ons Zijn Zoon, Zijn Woord wil geven.
Geve Hij u ook de kracht om straks overal te prediken: Het Kruis, de
Gekruisigde, Die het Woord is.

(Voor hen die een en ander zouden willen nazoeken:
Het gedeelte over de geschiedenis van Brasil: Rocha Pombo: Historia do
Brasil, pag. 20, 21 en 22.
Verder: J.A. Ferreira: História da Igreja Presbiteriana do Brasil -
São Paulo 1959, pag. 28, 56, 84, 119, 210, 253, 266, 279, 300, 304, 318.)

Toespraak bij de begroeting van ds S. Braaksma.

A.N.

.....
G e d i c h t

Dit werk wordt u zonder enige pretentie aangeboden. Maar de komst van
ds Braaksma en het verlangen van onze gynasio-leerlingen dan iets te
declameren, deden de ongeoeffende hand aan de ploeg slaan.
In het eerste gedicht wordt getracht een Indiaan iets te laten zeggen
na de komst van de blanke overheersers. Hij klaagt tot zijn god Tupã.
In het tweede gedicht spreekt een uit Afrika ontvoerde neger tot zijn
goden. In het derde gedicht belijdt een r.k. portugees zijn geloof in
Maria. Deze drie gedichten geven iets aan van de begintijd van de
portugese kolonisatie. Daarna werd alles doorelkaar geklutst: een on-
controleerbare vermenging van afrikaanse, indiaanse en r.k. motieven.
Daarvan spreekt het vierde gedicht.

En in het vijfde stuk spreekt een jongen, zoals ds Braaksma hem nu in
Curitiba kan ontmoeten: modern, in z'n materialisme en in de oplossing
via verdovende middelen.

Op de begroetingssamenkomst zullen deze verzen achtereenvolgens voor-
gedragen worden door Marianna Veldman, Gerrit Glas, Harma Wever en
Johan Glas, terwijl de teksten worden voorgedragen door Ieke Clossen.

A.N.

E F E Z E 4 : 17 - 24.

O Tupã !
Groot is onze nood.
Ze kwamen.
Ze kwamen vanuit het grote water.
Ze doodden
Ons met hun verre donder.
Ze namen
Alles.
O Tupã !
Voedt gij onze haat,
Sterk ons tot wraak.

Gelijk dit de waarheid is in Jezus, dat gij wat uw vroegere wandel betreft, den ouden mens aflegt, die ten verderve gaat, naar zijn misleidende begeerten, dat gij verjongd wordt door de geest van uw denken, en den nieuwen mens aandoet, die naar de wil van God geschapen is in waarachtigheid en heiligheid (Ef. 4:21-24.)

.....

WIJ LEZEN SAMEN DE 'INSTITUTIE'

=====

Nu D.V. in deze maand onze kinderen gedoopt kunnen worden, is het goed eens zeer aandachtig te lezen, wat Calvijn hierover schrijft in het hoofdstuk:

Dat de Kinderdoop met de instelling van Christus en de natuur van het teken zeer goed overéénkomt.

(Boek IV, hoofdst. 16 : 1,6.)

Aangezien in deze tijd sommige krankzinnige geesten wegens de kinderdoop ernstige beroerten in de kerk verwekt hebben, en ook nu nog niet ophouden te woeden, kan ik niet nalaten tot het beteugelen van hun razernij hier een aanhangsel tot te voegen.

En indien dit toevoegsel iemand wellicht wat al te uitvoerig toeschijnt, dan moge deze, bid ik, bij zich zelf bedenken, dat de zuiverheid der le in een zeer belangrijke zaak tesamen met de vrede der kerk voor ons van zo grote waarde moet zijn, dat men zonder afkeer moet ontvangen, hetgeen nuttig is tot bevordering van die twee dingen.

Daar komt bij, dat ik het er op zal toeleggen deze uiteenzetting zo in te richten, dat ze van niet gering gewicht zal zijn tot de duidelijker uitlegging van de verborgenheid des Doops.

Zij bestrijden de kinderdoop met een argument, dat ongetwijfeld in schijn aanlokkelijk is, omdat ze beweren, dat de kinderdoop op geen enkele instelling Gods gefundeerd is, maar slechts door de vermetelheid der mensen en slechte nieuwsgierigheid ingevoerd en vervolgens door een dwaze gewilligheid lichtvaardig in gebruik genomen is. Want wanneer een sacrament niet op het vaste fundament van Gods Woord steunt, hangt het aan een draad. Maar als nu eens, nadat de zaak goed is bezien, zal blijken, dat een dergelijke laster vals en ten onrechte Gods heilige ordi- nantie wordt aangedaan?

Laat ons dus in de eerste plaats het ontstaan van de kinderdoop naspeuren en indien zal komen vast te staan, dat hij alleen door de lichtvaardige mensen is uitgedacht, laat ons dan hem laten varen, en de ware onder- houding van de Doop alleen naar Gods wil afmeten.

Indien daarentegen bewezen wordt, dat de kinderdoop geenszins verstoken is van Gods gezag, dan moeten we ons ervoor hoeden, dat we niet aan Gods heilige instellingen tornen en zo ook de Auteur zelf smaadheid aandoen.

De Schrift opent ons een zekere kennis der waarheid.

Immers, het is zeer duidelijk, dat het verbond, hetwelk de Here eenmaal met Abraham gesloten heeft, evenzeer tegenwoordig voor de Christenen stand houdt, als oudtijds voor het Joodse volk, en dat dus dat woord evenzeer op de Christenen ziet, als het toen op de Joden zag.

Of we moesten menen, dat Christus door zijn komst de genade des Vaders vermindert of verkort heeft, wat niet vrij zou zijn van verfoeilijke godslastering. Daarom, evenals de kinderen der Joden een heilig zaad genoemd worden en daardoor van de kinderen der goddelozen onderscheiden

werden, zo worden om dezelfde redenen ook nu nog de kinderen der Christenen voor heilig gehouden, al zijn ze uit ouders geboren, van wie slechts één gelovig is, en volgens het getuigenis van de apostel (1 Cor. 7:14) verschillen zij van het onreine zaad der afgodendienaars. Daar nu de Here, terstond na het sluiten van het verbond met Abraham bevolen heeft, dat het in de kleine kinderen door een uiterlijk sacrament zou verzegeld worden (Gen. 17:12), wat voor redenen zullen de Christenen dan hebben, om het tegenwoordig niet te betuigen en te verzegelen in hun kinderen? En laat nu niemand mij tegenwerpen, dat de Here niet bevolen heeft zijn verbond te bevestigen met een ander teken dan het teken der besnijdenis, dat al lang afgeschafte is. Want het ligt voor de hand te antwoorden, dat Hij voor de tijd van het Oude Testament de besnijdenis ingesteld heeft tot bevestiging van zijn verbond, maar dat na de afschaffing daarvan toch altijd dezelfde reden der bevestiging blijft, die wij met de Joden gemeen hebben. Daarom moet men altijd naarstig er op letten, wat wij met hen gemeen hebben. Het verbond is gemeen, en de oorzaak der bevestiging is ook gemeen. Slechts de manier der bevestiging is verschillend, omdat zij de besnijdenis hadden, in wier plaats bij ons de Doop gekomen is. Anders, indien het getuigenis, waardoor de Joden verzekerd werden van de zaligheid van hun zaad, ons ontnomen wordt, zou het door de komst van Christus geschied zijn, dat Gods genade voor ons duisterder en minder betuigd is, dan ze tevoren de Joden was. Indien dit niet gezegd kan worden zonder de Christus grote smaadheid aan te doen, door wie de oneindige goedheid des Vaders helderder en milddadiger dan ooit op aarde is uitgestort, en de mens verklaard is, dan moet men erkennen, dat die goedheid althans niet in meerdere mate verborgen, noch met geringer getuigenis verklaard moet worden, dan onder de duistere schaduwen der wet.

BOEKBESPREKING

Deze keer een engels, of beter, een amerikaans boek. De titel zal u waarschijnlijk niet interesseren, maar volledigheidshalve geven we die: "New Patterns of Church Growth in Brazil". Het boek is geschreven door William K. Read, en behandelt de verschillende protestantse kerken in Brazilië. We dachten, dat, nu ds Braaksma in ons midden is, hiervoor wel belangstelling bestaat.

Duidelijk te merken is, dat de auteur een amerikaan is en waarschijnlijk amerikanen op het oog had, toen hij dit boek schreef. Ik moest tenminste wel even wennen aan de rekenkundige benadering van de hier aangesneden zaak: kerkgroei.

Er wordt begonnen met een bespreking van de ook in onze omgeving voorkomende Congregação Cristão no Brasil, een Pinkstergemeente.

Er wordt verhaald van het Italiaanse begin van deze Congregação, door een zekere Louis Franceson uit Chicago.

Deze Louis Franceson probeerde ook de Presbiteriaanse kerk in São Paulo binnen te dringen, maar werd er uit gezet. Het gevolg is toch wel erg triest voor de Presbiterianen, aldus de schrijver, want deze man had capaciteiten. Kijk maar naar de getallen:

De Igreja Presbiteriana heeft in São Paulo 8000 leden.

De Congregação Cristão no Brasil telt in São Paulo 110.000 leden.

En getallen en aantallen bepalen tenslotte alles!

De rekenkunde kwam er ook aan te pas, toen we de formule voor kerkgroei moesten ontleden. Daar moet je ook even aan wennen.

Die formule luidt: $A.C.M. \times 2 = C.$ (Active Leden van de Kerk $\times 2 =$ Echte

grootte van de Kerk.) Nu kan men hierom glimlachen, maar het is een feit, dat b.v. de leden van de Congregação zeer veel getuigen, zodat er een steeds doorgaande stroom van bekeerlingen is.

Nu we toch een keer met de getallen bezig zijn, willen we u ook direct het totaaloverzicht geven, dat in een ander gedeelte van het boek voorkomt. Deze gegevens hebben we gedeeltelijk gebruikt, toen we in Nederland iets over Brasil vertelden.

Het gaat hier om drie tellingen. Eèn uit 1930, èèn uit 1964, terwijl de ACM x 2 -formule gebruikt werd om tot een schatting voor 1974 te komen. De tellingen zijn niet steeds van dezelfde personen. Zo vinden we eerst 2 Presbiteriaanse kerken, maar later maar èèn. In 1930 werden de Luthersens niet meegeteld, maar in 1964 wel. Het interessante ligt nu niet speciaal in de vermelding van Luthersens, maar we wilden graag, dat u voor de jaren 1930, 1964 en 1974 eens speciaal vergeleek de Presbiterianen en de Pinkstergemeenten.

	<u>1930</u>	<u>1964</u>	<u>1974</u>
Baptisten	30%	9,2%	7,5%
Presbiterianen	24%	6,5%	4,1%
Methodisten	11,5%	2,3%	1,8%
Presbiterianen Independenten	10%	--	--
Pinkstergemeenten	9,5%	65,2%	76,2%
Adventisten	5%	--	--
Congregationalisten	3%	--	--
Episcopaaalse kerk	2%	--	--
Andere kerken	4,5%	5,3%	3,3%
Luthersens	--	11,6%	7,1%

Na al deze getallen nog enkele opmerkingen over de Congregação Cristão no Brasil. Het eerste wat opvalt is de geweldige snelle groei van deze kerk. Eèn van de oorzaken houdt zeer nauw verband met de algemene kritiek op deze kerk: ze stelen schapen uit andere kudden.

De kritiek van de Presbiterianen werd samengevat in de volgende zeven punten (onder de titel: de fouten van de Congregação):

1. Knielend bidden; 2. Spreken in tongen; 3. Gebruik van de sluier;
4. Geen predikanten; 5. Speciale broederkus; 6. De doop is verkeerd;
7. De werkwijze heeft iets spiritistisch.

In de pinkstergemeenten kwam een scheuring en hierna stelden zich tegenover elkaar op: de Congregação Cristão no Brasil én de Assembleia de Deus. Om nu het niveau van een en ander goed te kennen is het belangrijk goede nota te nemen van die punten, die een hereniging tussen deze grootsten van de braziliaanse kerken in de weg staan:

Dit staat de Congregação tegen:

1. In de Assembleia de Deus werken betaalde dominees; 2. In de Ass. de Deus knielen de mensen in de kerk niet; 3. In de Ass. de D. kent men geen heilige kus; 4. In de Ass. de D. dragen de vrouwen geen sluier;
5. In de Ass. de D. doet men de deur dicht tijdens het gebed;
6. In de Ass. de D. leert men de Doop van de Heilige Geest op een andere manier.

Toen even over die groei-formule geschreven werd, werd genoemd het getuigen van de leden van de Congregação. Uit ervaring weten we hoe moeilijk een gesprek met deze mensen is. Want als men tegen hen komt met argumenten uit de Schrift, dan scheiden zij snel het Woord van de Geest en antwoorden: "Zo heeft de H. Geest het mij geopenbaard".

schrijver van dit boek zegt dan ook: Ijverig zijn de mensen wel, r zonder een grondige kennis van de waarheid der Schriften.

is vaak te merken als deze leden van de Congregação op zendingsreizen n. Ze gebruiken wat vreemde formuleringen over doop, gebed, geestelijke en en andere cardinale leerstukken. "Tenslotte", zeggen ze, "zal de lige Geest ons op het juiste moment de juiste woorden in de mond leg-".

kregen een zacht-heelmeesters-stinkende-wonden kriebel, toen we het advies van de schrijver aan de Congregação lazen:

j moeten bestuderen, of zij werkelijk de Heilige Geest dienen. Zij ten Hem zoeken, en meer naar Hem luisteren, dan ze in het verleden ben gedaan'.

A.N.

P R O G R A M M A

van de begroetingsavond ter gelegenheid van de aankomst van ds Braaksma en zijn gezin.

.....

1. Opening: Zingen Psalm 87; Lezen Matth. 28:16-19 en Hand. 16: 4 - 10.
2. Openings- en welkomswoord (br. J. Cnossen).
3. Eerste optreden van de Blokfluitgroep.
4. Causerie, br. A. Nap.
5. Pauze.
6. Zingen Psalm 108 : 2
7. Zingen van enkele Psalmen in het Portugees door schoolkinderen.
8. Toespraak van br. H. Buitenhuis, namens de Kerkeraad.
9. Declamatie Gynasiogroep: Efeze 4:17-24.
10. Verslag van de Zendings- en Evangelisatiecommissie.
11. Pauze.
12. Zingen Ps. 81:1,2.
13. Optreden van de Jeugdvereniging.
14. 'Milde gaven, goede giften'
15. Reisverslag door br. J. Buitenhuis, namens de ophaaldienst.
- 16 tot ... 'En wat er verder volgt'
- ... Toespraak van ds. Braaksma.
- ... Sluiting van de bijeenkomst; Zingen Gezang 27:1.

LAATSTE NIEUWS IS.....

er, volgens berichten van Deputaten voor Correspondentie met Buitendse Kerken, ergens in Brazilië een Koreaans-Presbiteriaanse zendingling kt, Dit zou, op z'n minst een belangrijk aanknopingspunt voor ds aksma kunnen zijn. Bekend is toch, dat de Gereformeerde Kerken in erland thans officieel in correspondentie staan met deze Koreaanse ken. Nadere gegevens zullen nog verstrekt worden, na informatie in ea.

Ter introductie: DE BLOKFLUITGROEP.

=====

In het begin van dit schooljaar heeft iedere kolonist kunnen lezen, dat er gestart zou worden met blokfluitles en ook orgellessen. Voor die orgellessen is nog maar één kandidaat. Als iemand er nog belangstelling voor heeft, kan er alsnog mee begonnen worden. U weet, waar u zich kunt melden.

Misschien hebt u zich wel eens afgevraagd: hoe gaat het er nu mee? Ik geloof, dat we wel kunnen zeggen: Heel goed!

Eerst waren alle kinderen in één groep verenigd, maar al spoedig bleek, dat de leeftijden te veel uiteenliepen (de jongste is 7 en de oudste is 15 jaar). Daarom zijn we in 2 groepen verder gegedaan. Samen zijn er nu 13 kinderen.

Iedere groep heeft normaal 1 uur per week les. Op het ogenblik is het niet normaal, want de oudste groep heeft in de achter ons liggende weke voordat ds. Braaksma komt, 2 à 3 uur per week les gehad. Maar dat heeft z'n reden.

Op zo'n les gebeurt meer, dan alleen maar fluiten.

We zijn bezig om naast het fluiten van het notenschrift, datzelfde ook te leren zingen.

U zult misschien denken, dat het zingen gemakkelijker is dan het fluiten. Maar zo is het toch niet.

Om b.v. een SI of LA te spelen is alleen de eigenlijke technische kennis nodig, welke gaten van de fluit gesloten moeten worden.

Bij het zingen is dat heel anders; daar gaat het vooral in het begin om goed te luisteren. En luisteren is moeilijk werk!

De mogelijkheden van de blokfluit zijn groot.

Zo kunnen over een jaar b.v. sommigen een grotere fluit, de F-ALT aanschaffen, om zodoende een meer genuanceerd geheel te krijgen.

De F-ALT is een fluit met een lagere klank. De fluiten, die we nu gebruiken zijn C-SOPRAAN-fluiten.

Maar eerst kunnen we nog 2-stemmig leren spelen, en dan zullen we verder zien. We spelen volgende week gewoon eenstemmig, maar misschien dat we op het Kerstfeest wel zover zijn, dat we wel twee-stemmig spelen. In ieder geval zullen we ons best doen.

Geesje Timmerman.

S A L M O 5, 6 e 25.

(parcialmente)

.....

Da Igreja Reformada Livre de Rijswijk (Holanda) nós temos recebido o Livro de Alabanzas. O conteúdo é 19 salmos com a música original de Genebra. Para uso dentro da nossa escola Ebenézer, donna Adele Scheidt colaborou para a tradução em português. Sendo pequena, a nossa coleção tem uma vantagem. Na revista "De Reformatie" o Dr Van der Waal lamentou que os salmos cantados nas igrejas reformadas na Holanda, não têm mais, o que tinha antigamente, uma curta explicação de cada salmo.

A nossa pequena coleção tem:

Salmo 5

Oração de Davi contra os ímpios, mentirosos, caluniadores, homicidas, aos quais anuncia perdição certa, e a ira de Deus. Os piedosos gozarão do castigo dos ímpios.

1. Jeová escuta minha sentida
palavra e ouve meu gemido.
Presta atenção a meu dizer
pois a Ti oro, Rei da vida
com voz doida.
2. De manhã incipiente
minha vóz Jeová perceberá.
E de manhã me estendo
diante de Tua face, me apresento
pacientemente.

Salmo 6

Um enfermo de grave enfermidade, reconhece ser afligido pela mão
de Deus por seus pecados, e pede misericórdia.

1. Senhor, não me repreendas,
Nem Teu furor me afligas,
Acalma Te Senhor.
Em Tua sentença justa
Não sejas tão severo
Qual sou merecedor.
2. Tem pois misericórdia,
Já que em minha grande miséria
Me dirige a Teu favor.
Meus ossos se comovem;
Meu espírito se turba,
De medo e de pavor.

Salmo 25

Um enfermo, confiando na bondade de Deus, do qual tem muita experiência,
pede ser perdoado, de seus pecados e ensinado em sua lei. Declare
sua felicidade dos que temem a Deus.

1. A Ti minha alma está alteada;
Confio Deus meu, em Ti.
Não seja envergonhado,
Nem alegrem-se de mim
Meus contrários. Não serão
Os que Te esperam, burlados,
Em vergonha caíram.
Os sem causa rebelados.
2. Entender faz-me o caminho:
Por Tuas sendas guia-me,
Se em Tua verdade me guia,
Jeová ensina-me.
Porque es Tu o meu Deus
De salvação: eu brado
A Ti meu clamor e voz;
Todo dia eu espero.

taling van de inleiding voor onze Nederlandse lezers

de Gereformeerde Kerk te Rijswijk ontvingen het Libro de Alabanzas.
bevat 19 psalmen met de originele geneefse wijzen. Voor het gebruik
onze school Ebenézer werkte donna Adele Scheidt mee samen aan een
taling in het portugees. Al is onze verzameling klein, een bepaald

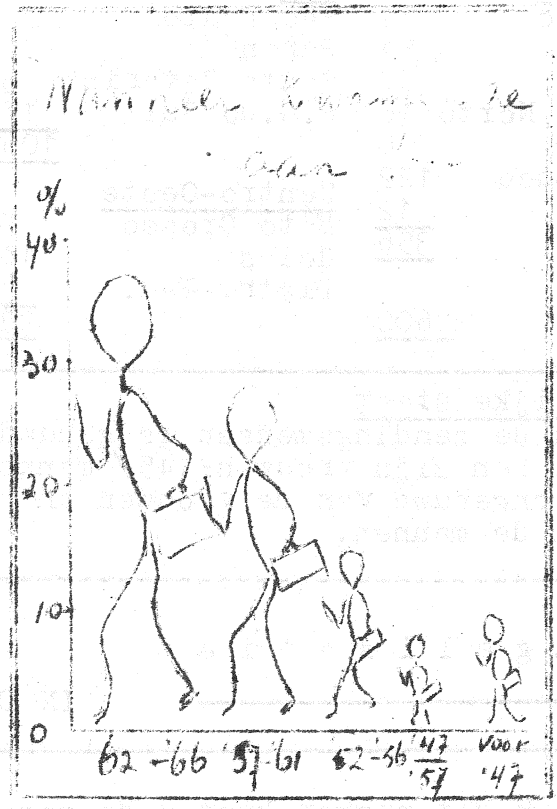
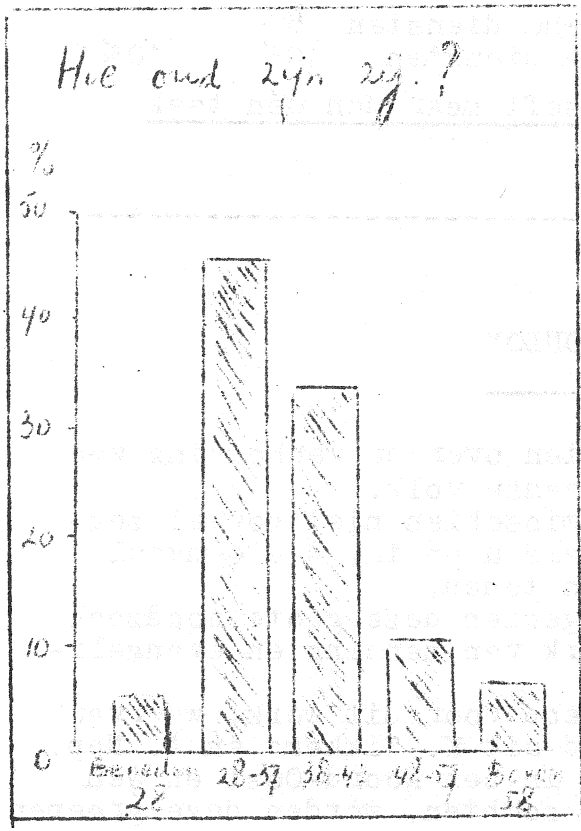
voordeel heeft ze. Onlangs klaagde Dr Van der Waal in "De Reformatie" over het feit, dat de psalmen gezongen in de Gereformeerde Kerken in Nederland niet meer voorzien zijn van een korte verklarende tekst voor elke psalm. Onze kleine verzameling heeft dit wel.

A.N.

STATISTIEK OVER DE SITUATIE VAN DE ZENDING IN BRAZILIE

In 1967 waren er ongeveer 2.600 zendingen in Brazilië werkzaam. Door het Missionary Information Bureau te Rio de Janeiro werd van 1.000 van hen een gedetailleerde opgave ontvangen betreffende hun levensomstandigheden en hoedanigheden.

Wanneer kwamen ze aan?
Het bleek, dat van de ondervraagden bijna 40% pas in de laatste vijf jaar hier kwam. Slechts bijna 10% was hier meer dan 20 jaar.

Leeftijdsopbouw.

95% van het was geboren in de dertiger jaren of eerder. In de statistiek is de verdere verdeling te zien.

ie zijn zij ?

meer dan 70% is afkomstig uit de Verenigde Staten. Dit is ook algemeen bekend. Toch blijkt nog 21% van Engelse of Europese oorsprong te zijn. Wellicht zijn er nog iets meer buitenlanders, daar het enqueteformulier in het Engels was gesteld, en zo-voorende velen van opgave zullen hebben afgezien.

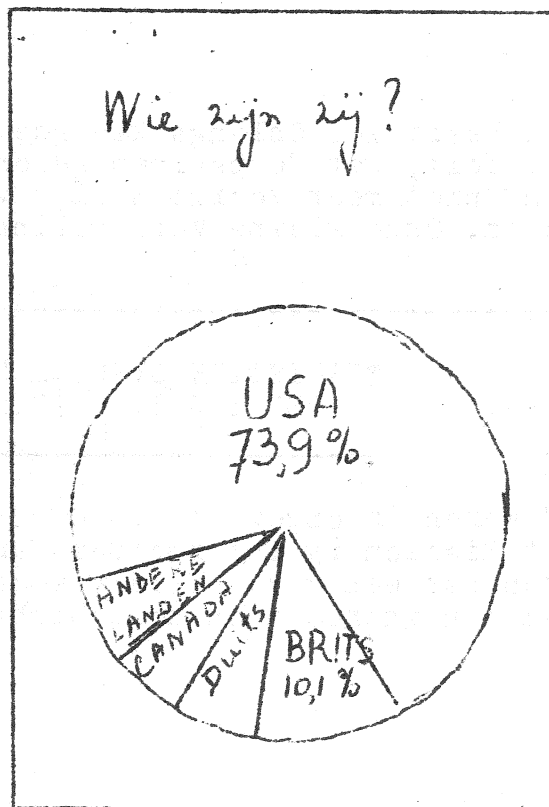
Waar ze werken.

<u>Norte</u>		<u>Leste</u>	
Pernambuco	27	Sergipe	17
Paraíba	4	Bahia	47
Paraíba do Norte	190	Minas Gerais	220
Paraíba do Sul	28	Espírito Santo	22
Paraná	145	Rio de Janeiro	30
Paraná	1	Guanabará	157
	<u>395</u>		<u>493</u>

<u>Nordeste</u>		<u>Sul</u>	
Paraíba	71	São Paulo	592
Paraíba	51	Paraná	255
Paraíba	78	Santa Catarina	36
R.G. do Norte	16	R.G. do Sul	177
Paraíba	6		<u>1060</u>
Pernambuco	122	<u>Centro-Oeste</u>	
Alagoas	12	Mato Grosso	70
	<u>356</u>	Goiás	141
		Distr. Fed.	85
BRASIL	<u>2600</u>		<u>296</u>

Burgerlijke staat

36% van de zendingmensen is gehuwd.
55% van hen zijn vrouwen; 45% mannen.
12% is ongehuwd van de vrouwen en
2% van de mannen.

Wat doen ze ?

	<u>mannen</u>	<u>vrouwen</u>
Evangelisatie	60%	35%
Onderwijs	32%	28%
Administratie	25%	5%
Lectuurvoorziening	15%	8%
Pastorale arbeid	10%	-
Taalstudie	8%	7%
Radio	5%	1%
Medische diensten	8%	
Andere diensten	10%	10%

40% heeft meer dan één taak

EvangelisatieIN DE BUURT RONDOM

Olders in dit nummer kunt u de percentages zien over de verhouding van de godsdienstige "gezindten" van het Braziliaanse volk.

het zijn cijfers, die op het eerste gezicht misschien niet zoveel zeggen, maar al die miljoenen zijn toch mensen als u en ik, die eenmaal hun Schepper de vruchten van hun leven moeten tonen.

En al is het erg weinig wat we kunnen doen, gezien deze grote noodzaak is men wat jaren geleden begonnen met het werk van zending en evangelisatie.

Er werd door de kerkeraad een commissie benoemd voor dit werk, waarvan ds. Los voorzitter was, en die verder bestond uit K. Sikkema en A. Nap. Toen in Nederland de kerken zich groepeerden in een Noord-Oost en een Zuid-West groep, die beide zendingsterreinen zochten, werden deze groepen

gewezen op de mogelijkheid om Brazilië als zendingsveld te kiezen. Ds. Los stelde uitvoerige rapporten op om de belangstelling voor Brazilië te wekken. Er gingen brieven naar de kerken van Drachten en Koog aan de Zaan. Er waren contacten met de zendelingen Kurpershoek en Versluis, waarvan de een geen visum voor Borneo kon krijgen en de ander terug was uit Nieuw Guinea.

U kent het verdere verloop van de geschiedenis: de Zuid-Westgroep van de kerken koos Curaçao als zendingsgebied, terwijl de kerk van Assen de zendende kerk werd voor de Noord-Oostgroep, die besloot in Brazilië te gaan werken. U begrijpt hoe dit besluit een ieder hier verheugde, en hoe men hoopte, dat er spoedig een zending zou kunnen worden uitgezonden. Het allereerste begin van dit zendingswerk is nu al weer 6 à 7 jaar geleden.

Twee jaar later werd begonnen met de evangelisatie in de omgeving. Er werd besloten om na de morgendienst met een zondagschool te beginnen niet alleen een zondagschool alleen voor de kinderen, maar "para a familia total", voor de hele familie.

Die eerste zondag was de opkomst veelbelovend: 60 personen. De opkomst van de éne persoon de volgende zondag zal wel een beetje een erg koude douche geweest zijn. (De verkiezingen in Telêmaco Borba bleken een groter aantrekkingskracht te hebben.)

De opzet was, om de mensen, die op de zondagschool kwamen, ook geregeld thuis te bezoeken. De commissie werd daartoe met de volgende huisbezoekers uitgebreid: R. Alkema, F. Timmerman, M. Bos en M. Groenveld. In de loop der jaren is ook deze groep wat gewijzigd, en nu gebeurt het huisbezoek door de groepen: C. Sikkema + F. Timmerman; H. Buitenhuis + K. Sikkema en A. Nap + (vacature door het vertrek van R. Alkema). Er werden schetsen gemaakt voor ieder om een bepaald bijbelgedeelte te bespreken. De eerste schets was over Psalm 23, terwijl nu gesproken wordt over het bezoek van de Here Jezus aan de Gadarenen.

Na 1½ jaar was de belangstelling voor het zondagschoolwerk gedaald tot het nulpunt. Met de huisbezoeken werd wel doorgegaan.

Na het vertrek van ds Los werd J. Buitenhuis voorzitter van de evangelisatiecommissie.

Voor de Kerkstfeestviering was ieder jaar wel veel belangstelling en steeds opnieuw werd er in januari met de zondagschool begonnen. Tot nu toe is de belangstelling erg wisselend.

Bij de aanvang van de winter werd enkele jaren voor de kinderen in de omgeving door alle vrouwen gezamenlijk winterkleden genaaid.

Van één der Canadese kerken kwam het verzoek om een rapport over de zendingssituatie in Brazilië en aansluitend daarop het verzoek om een informatiereis te maken naar de staat Mato Grosso om de zendingmogelijkheden onder de Indiaanse stammen te onderzoeken.

Door K. Sikkema en A. Nap werd vorig jaar Mei deze reis gemaakt en het verslag van deze twee-weekse tocht met de gemaakte dias en de gesproken toelichting op de band werd de Canadese kerken toegezonden.

De laatste zinnen uit dit verslag luiden:....."Met de in dit rapport verwerkte gegevens kunt u reeds een globale terreinkeuze doen, die nog de vrijheid laat voor de uit te zenden missionaris. Ook trachtten we reëel de moeilijkheden te schetsen. Wat de S.P.I. aangaat: ook anderen slaagden erin deze problemen te overwinnen. En verder: de satan heeft vaste voet en zal zijn terrein niet gemakkelijk prijs geven. Hij zal zelfs in de tegenaanval overgaan. Wij hopen van harte, dat dit gebied, waar het brengen van Gods Woord mogelijk en broodnodig is, Gods Woord getrouw gepredikt moge worden aan hen die in duisternis leven.

Dat geve God".

Na verloop van enkele maanden kwam het verblijdende bericht, dat de kerk van New-Westminster in samenwerking met de andere Canadese kerken wilde aanvangen met de zending onder de Indianen in de Staat Mato Gross

De huishoudschool kon met Mesoz-steun goed worden ingericht, waar naast het vaktechnische van het onderwijs voor de Braziliaanse meisjes ook

Bijbelse Geschiedenis gegeven wordt. In het lokaal daarnaast kunt u de laatste weken ook de psalmen op horen klinken, die door donna Adele en meester Nap zijn vertaald.

En weer denken we aan die getallen van het begin. Valt tegenover die getallen ons kleine groepje niet totaal in het niet? We kunnen immers na 4 à 5 jaar zondagschoolwerk nog geen enkel resultaat aanwijzen. We zijn nog steeds bezig met het 'grondwerk', waarvan we hopen, dat de Here op Zijn tijd er Zijn Kerk door zal doen verrijzen.

JCD.

B O M A P E T I T E

De uitgeverij 'Abril Cultural', die iedere week een stroom van geïllustreerde tijdschriften op de markt brengt, heeft aan de collectie een nieuwe periodiek toegevoegd, nl een, zoals het onderschrift zegt, "wekelijkse encyclopedie voor oven en confoor".

De oudere broertjes en zusjes van dit nieuwe blad zijn o.a.:

'A Biblia, a mais bela do mundo', rijk geïllustreerd met middeleeuwse miniaturen en fresco's van hoofdzakelijk Italiaanse kerken.

'Genios da pintura', grootmeesters van de schilderskunst.

Dan is er nog een uitgave op het gebied der gezondheidszorg met duidelijke foto's van het menselijk lichaam, maar evenals bij het handwerkblad 'Asos de Ouro' (gouden handen) doet de inhoud vaak wat rommelig aan.

De plaatjes zijn mooi, maar de tekst is vaak onvoldoende.

De redactie van "Bon Appetite" besteedt hieraan wel meer zorg, en dat is voor ons die de recepten uit dit blad gaan gebruiken, wel erg plezierig.

We hebben, mevrouw Braaksma, een van de recepten, die we er uit maakten, voor U overgenomen, nl een FEYOADA (waarvan de ondertitel luidt: "O mais brasileiro dos pratos", de meest braziliaanse van alle schotels.).

Ben Feyoada is een schotel van zwarte bonen, gekookt met verschillende vleessoorten en waar witte rijst bij gegeven wordt en geroosterd mandioka-meel, couve à mineira (kool zoals de mijnwerkersvrouw ze klaarmakt) en sinaasappel, zure sinaasappels, die met zout worden bestrooid.

Wat drinken we er bij? Om in stijl te blijven: citroenlimonade!

In nu de hoeveelheden voor 4 personen.

300 gr. bonen, 250 gr. gedroogd vlees, 250 g gezouten varkensvlees - deze drie een nacht weken en gaar koken.

125 g worst, 125 g gezouten ribstuk, stukje varkenspoot, -oor, -staart en -tong, 50 g gerookt buikspek. (doen.

Alle vleessoorten in de hogedrukpan $\frac{1}{2}$ uur koken en de gare bonen erbij

1 teentje knoflook, $1\frac{1}{2}$ lepel gesneden ui, laurierblad, 1 lepel olie - dit alles fruiten en 1 lepel gare bonen fijn maken en met wat bonenrocht in de koekepan meekoken een paar minuten.

Alles terug bij de bonen doen en 15 à 20 minuten laten koken om de smaken te vermengen. Lauurierblad er uit halen en zout naar smaak toevoegen. Opdienem in aparte schaaltes of in een grote soepterrine. Rijst, kool, saus en aardappels apart bijgeven.

Rijst: 400 g rijst, wassen en fruiten in 1 lepel olie met wat zout.

8 dl water, er bij doen, omroeren en de rijst dan verder zonder roeren gaar koken.

Kool: 1 bosje couve-bladeren, wassen, nerf verwijderen, oprollen en fijnsnijden. 1 lepel gesneden ui, $1\frac{1}{2}$ lepel olie, $\frac{1}{2}$ theelepel zout - alles samen fruiten, niet laten koken.

Saus: $\frac{1}{2}$ dl citroenvoicht, $\frac{1}{2}$ lepel fijn gesneden peterselie, $\frac{1}{2}$ lepel fijngesneden ui, peperkorrel, zout, 1 theelepel fijngesneden rode peper. Alles mengen en desgewenst verdunnen met iets water.

Sinaasappels, 10 min. wegzetten met mespuntje zout bestrooid.

We hopen, mevrouw Braaksma, dat U plezierig braziliaans